



СУРМАЧ

ОРГАН

ОБ'ЄДНАННЯ БУВШИХ ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ
У ВЕЛИКІЙ БРІТАНІЇ

Лондон

Травень

1960

»СУРМАЧ«

Журнал Об'єднання бувших Вояків Українців у Великій Британії
Association of Ukrainian Former Combatants in Great Britain

49, Linden Gardens,
Notting Hill Gate,
London, W. 2.

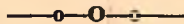
З М І С Т

»Сурмач«:

У БОРОТЬБІ З ВОРОГОМ	1
М. Верес: ЧУПРИНЦІ	2
Б. Шило: В ПОХІД	3
М. Верес: ПРОЩАЙ, ДІВЧА... ..	5
Фото: Український табір полонених в Ріміні (Італія)	5
Петро Маслій: В НОВЕ ЖИТТЯ... ..	6
М. Верес: ТРОЄ ІМЕН	7
В. Томків: КРУЖЛЯК — ЛІТАЮЧИЙ КОРАВЕЛЬ (з англ. преси)	8
Фото: Фотографічний гурток при Відділі ОБВУ в Кіглей	9
Фото: Український табір полонених в Ріміні (зима 1946 р.)	9
ЗеКо: ВІЙСЬКОВА ХРОНІКА	10
Като-старший: ЗАУВАГИ ДО СТАТТІ М. МИРОНЕНКА	12
Фото: Конкурс української ноші	13
ПОВІДОМЛЕННЯ ГОЛ. УПРАВИ ОБВУ	13
ЛИСТИ З ТЕРЕНУ	14
Фото: Управа Відділу ОБВУ в Брадфордї	14
Фото: Конкурс краси на З'їзді Вояцтва в Родлейл	15
ОГОЛОШЕННЯ	16

»Оса«:

Юхим Дим: ЧОМУ МАВПУЄМО МИ?	17
ВІСТІ ЗІ СТАРОГО ГНІЗДА	18
АНЕКДОТИ	18
ОСА ЗАЧУЛА... ..	19
СУМНА ПОДІЯ	19
ПРО ЦЕ І ПРО ТЕ	19
Н. Н.: МОЯ СВІТГАРТ	20



ПРЕДСТАВНИКИ ЖУРНАЛУ »СУРМАЧ«

АВСТРАЛІЯ:

R. B. Gishowskyj
47, Spencer Str.,
Essendon, Vic.,

КАНАДА:

I. Chrabatyn
762, Princess Ave.,
London, Ont.



СУРМАЧ

Об'єднання бувших Вояків Українців у Великій Британії

Рік 6

ТРАВЕНЬ, 1960

Ч. 1 (13)

У БОРОТЬБИ З ВОРОГОМ

(В десяту річницю смерті генерала Романа Шухевича)

«У свідомості, що станемось погноєм української землі, на якій наступні генерації здвигнуть храм вільної української держави, будемо продовжувати нашу боротьбу, і з цією свідомістю будемо вмирати».

ген.-хор. Роман Шухевич

Навесну 1950 року, в час т. зв. миру і п'ять років після закінчення найбільшої в історії людства війни, згинув в боротьбі з ворогом головний командир УПА від осені 1943 року, ген.-хор. **Роман Шухевич**. Боротьбу, яку він очолював, висвітлять колись в усіх її аспектах і подробицях об'єктивні історики. Вони скажуть остаточне слово про її успіхи і невдачі, про її історичну ролі і значення, про її доцільність і розміри. І аж тоді матимемо повний і ясний образ цих великих і завзятих змагань українського народу за волю і самостійність, які ще свіжі у нашої пам'яті, і про які вже чимало сказано і написано.

Вже, однак, сьогодні ми можемо зробити певні конкретні підсумки цієї боротьби. Перш за все вона задемонструвала черговий раз перед недовірливим зовнішнім світом взагалі, а на європейському Сході зокрема, що українці не є якоюсь етнічною масою, яка сама не знає чого хоче, а політичною нацією, що має свої політичні самостійницькі ідеали, за які вони готові активно боротися і в потребі за їх здійснення умирати. Розміри цієї боротьби показали, що не може тут бути мови про виступи нечисленних тільки одиниць або маленьких, добре зорганізованих груп, а що тут йде про сильний і широко та добре зорганізований підпільний рух, що протягом довгих років дістав велику підтримку від українського населення, бо він був до великої міри виразником бажань і стремлень цього населення. Без цієї підтримки він не вдержався б і кілька, навіть, місяців. Боротьба ця, отже, була загальною, за загально всіма визнані ідеали.

Навіть сьогодні, коли український народ припинив з тактичних мотивів відкрити боротьбу проти сучасного режиму в Україні, то це ніяк не означає, що він зрікся здійснення своїх політичних ідеалів. У зміненій ситуації він тільки змінив свої методи боротьби. Одною з метод цієї боротьби сьогодні — постійний «тиск здолу» проти русифікації, за піднесення життєвого рівня, за збільшення свободи, за більшу участь в адміністрації України і проти її експлуатації.

Другим важливим наслідком боротьби, яку очолював Р. Шухевич, є факт щораз то більшого визнання цієї боротьби і її політичних постулатів у західному некомуністичному світі. Сліди цього визнання ми находимо у багатьох найповажніших західних публікаціях. Справа, отже, за яку віддав життя головний командир УПА і тисячі її вояків знайшла правильну оцінку і розуміння. Конкретним при-

кладом цього хай послужать слідуєчі цитати. Відомий французький публіцист і професор Сорбони, Раймон Арон, написав недавно, що діяльність українського руху спротиву засадниче була «війною за визволення», бо «українські партизани, які боролися проти німецької армії, продовжували боротьбу також проти советської адміністрації». Визначний британський експерт, Едвард Кренкшов, говорить у своїй, недавно виданій, книжці про українські «потужні і активні самостійницькі партизанські сили, які зв'язували великі регулярні формуції советської армії і мілітаризованої поліції Берії протягом кількох років...», а оксфордський професор Макс Белоф додає, що українські партизани боролися «за самостійність і незалежність України з обидвома — Сталіном і Гітлером».

Ми думаємо, що генерал Роман Шухевич, який був вояком і скромною людиною, не потребує сьогодні від нас галасливих панегіриків. Він напевно вимагає від нас лише видержати на наших позиціях і виконати наш обов'язок політичного емігранта, так як він виконав свій вояцький обов'язок. Він згинув на фронті боротьби і, можливо, що навіть зі словами на устах подібними до тих, що їх колись висловив перед смертю американський національний герой Натан Тейл, «прикро мені, що я можу віддати життя за мою батьківщину тільки один раз».

Сьогодні, тут, у Великій Британії ніхто не вимагає від нас, щоб ми вмирили за нашу справу. Все, що вимагається від нас, це — тільки працювати твердо і наполегливо за здійснення цих ідеалів, за які вмер ген. Роман Шухевич і за здійснення яких не перестав змагатися український народ. Тільки такою поставою до української справи ми зможемо на правду вшанувати його пам'ять.

—оОо—

М. ВЕРЕС

Ч У П Р И Н Ц І

Підступних куль розмірена черга
Ліси під Львовом розітнула дзвінко
І вмить урвалася нитка дорожа
Життя Титана з іменем Чупринки...

На стійші впав безприкладний стратег,
Великий тактик, командир і геній
Отих у крицю вилитих шерэг,
Що ціл — свободу мають на знамені.

Плачу ж нема. І хоч важкий удар, —
На полі бою сльози не пристали,
До пімсти кличе рвйністю фанфар
Година смерги батька-генерала.

Борець упав... Та житиме порив
Його наказу в бункері-землянці,
В безмежжі степу, шелесті вітрів,
У кроці й чині кожного повстанця.

І він луна. Зі заходу на схід,
На північ з півдня пострілів фермати
Несуть гремляче рокіт-заповіт
Кінчити битву Лицарем почату.

Пала огнем Дніпра могутній лук
І Чорне море пинить, наче брага,
У крилах чайок — віщий перегук,
В припливу хвилях — відгомін присяги.

Присяги тих, чий згинув керманич
Та їм лишились переможні весла,
Завзяття вдачі і рішучість віч
Пройти шляхами, Вождь які накреслив.

Летять вітри і тисячі відлунь
Збирають всюди: на столичних площах,
В садах Полтави в горах понад ґрунь,
Між гнівних сосен лісу Білогорці.

Вони пройдуть, безудержно пройдуть
В блакить світання крізь бурхливі води,
Зірниця правди їм осяє путь,
А силу в змазі воля дасть народу.

Вони пройдуть, як месники за квіт
Землі святої, зірваний катами,
За кров на листях білогорських віт,
За стріл Парижу й бомбу Роттердаму.

Он, крейсер в рейс котвищо вже підніс,
А море пинить. Промениється траса,
Гремить присяга. Прапор. І девіз
Чинів Євгена, Симона й Тараса!..

В П О Х І Д...

Осінь 1944.

Пилявою гірською дорогою 2-га сотня 1-го полку, 1-ої Української Дивізії маршує до свого місця призначення.

Однострій вояків та їхнє озброєння притрушене грубою верстовою пороху; засмалені обличчя також посіріли. З-під шоломів поблискують злегка втомлені очі, там і там підноситься рука, щоб стерти настирливі краплі поту. Час від часу хтось голосно заговорить, хтось засміється і, вперед...

А довкруги царить тиша — непорочна тиша. Чудова осіння, гірська карпатська погода. Під голубою копулою неба красуються верхи гір, які осіння пора вспіла уже поронити золотом. Вдумчиво шумлять дрімучі ліси. Ліси, які скривають у собі тисячі таємниць. Шумлять і взаємно собі шепечуть, згадуючи свою молодість. Згадують проминаюче літо і поволи вколюють себе до зимового сну. Високо, в повітрі, тужливо кружляють журавлі — останнє «прощай» любій країні; «з весною повернемось до тебе».

В повітрі панує тиша, але якась зловіща — вагітна в щось незвичайне, грядуче. Лиш час від часу гейби всувається далекий-далекій греміт. Небо голубе, чисте, — ні хмаринки на ньому; отже, ледви це бог Перун зсилає на землю свої блискучі громовиці?

Стрільці на хвилину переглядаються між собою і приспішеним маршем крокують далі на схід — в напрямі глухого гуготіння.

Над ранком одержали наказ: «Якнайшвидше досягнути місцевість Б., та зайняти бойові позиції».

На чолі сотні — сотник Василь, «стара війна»; у нього досвід з 1-ої світової війни, Визвольні Змагання... Іде задуманий, може пригадає минуле, бо час від часу появляється усмішка на його обличчі й він нервово помахує паличкою в руці. Крім малого пістоля при боці, паличка є доповненням озброєння.

Побіч нього ступає високий, стрункий «свіжо-спечений» хорунжий Влодко. У нього щойно засіявся вус. Узброєний точно після военного правильника, а може й більше як треба. Його заклик: «хлопці, більше зброї зі собою, а менше харчів. Зброя додає відваги». А сотня, властиво, в гострому бойовому поготівлі.

Вони обидва гейби втілення «старої і молодої війни», яке пірвав у себе крутіж війни та наставив боротись за наш найвищий Ідеал.

З великим зацікавленням розглядають стрільці краєвид, який поволи змінюється. Проминають чепурні білі хати з їхніми садочками і колодязями. Нас супроводять тужливі погляди місцевих жителів, дзвінкий сміх «слечних», а часами долітає співчутливе «вояцки худаци».

Біля придорожного колодязя сотник приказує коротку зупинку. Брязкотить скидане на траву оружжя. Стрільці вмивають запорошені обличчя та з насолодою відсвіжуються хрустальною гірською водою, яка смакує мов нектар, після нойгамерської брудновато-піскової води.

Несміливо підходять діти. Розглядають наші однострої, прислухаються нашої розмові, і яка у них радість, що можуть розговоритися з нами. Стрільці гостять їх солодощами. Сипляться жарти, лунає безжурний вояцький сміх. Забулась цілоденна втома. Як здорово затягнутись чистим гірським повітрям, як приємно відпочивати на лоні гір та серед гостинного населення. Декілька гуцулів-стрільців, почуваяться мов у себе вдома. Для гуцула гора і ялиця — це половина його життя — а в Нойгамері лиш рівнина і піски. Старші віком селяни діловито по-газдівськи запитують нас, хто і звідкіля ми. Наша відповідь: ми, ось з тамтого боку Карпат — ваші сусіди. Коротка перекурка переминається на радісне прийняття. Селяни гостять

чим хата багата. Рум'яні «слечні» обдаровують нас ще рум'янішими яблуками. Забулась на хвилину воєнна дійсність.

Ромко «лапайдух» випихає всі кишені яблуками. Сотник завважує, щоб залишив місце на «слечну». Ромко виструнчився і сказав: «Приказ, пане сотнику, але возитись з бабами на «войні» не вигідно, а подруге, в слідуючій селі жде на мене вже інша».

Приказ: До відмаршу готовесь!

«Нех са паче» — «Бувайте...»

Тужливий погляд чотового Ромка, який залюбитись готов на протязі кількох хвилин. Повітрям сколихнуло «Мав я раз дівчиноньку чепурненьку...» і сотня в'ється дорогою, а за нею просувається обоз сотні, збиваючи пилюку на дорозі.

Чорноброва «слечна» очарувала Ромка. Маючи її в уяві він маршує, попавши в глибоку задуму, так що й не чує бідолаха, як паде наказ: «сотня крийсь!» Вибух бомби, — це тобі не цокотливий сміх дівчини, — і Ромко виконав прикладно «долів» в придорожньому рові. Ще кілька бух, бух... і скорострільних так, так, так... і гості зникли за горою.

Ми знаємо, — вони завітують до нас ще не раз і не два.

Запах диму орієнтує сотню про дійсність. Розтягуємось і маршуємо гусacom по обох боках дороги, приготовані на можливі несподіванки.

Недалеко села Ж. розривається декілька далекобійних стрілен. «Бо війна війною...» стає очевидним фактом.

Вечоріє. На овиді з'являється село Б. — Це наше місце призначення. Хвилями лунає крісовий постріл. Наказ: звільнити темпо маршу! Сотник висилає стежу в напрямі села, біля якого проходить фронтова лінія. Зв'язок з фронтовою сотнею зроблено. Під прикриттям ночі змінюємо фронтову сотню. Стаємо віч-на-віч з ворогом і ждемо на хресний вогонь. Вояки, що були під Бродами, підбадьорюють «рекрутів». Підслуховуючі повзуть вперед на чати, а решта сотні вкопується в землю. Чим глибше тим безпечніше. Сотенний обоз скрився між хатами в селі. Злегка підкочується віз харчового з кухнею і гаряча страва та су-

хий харч розділюється по роях. Він вистачить стрільцям аж до слідуючої ночі. Глуха, темна й таємнича стіна лісу переховує в собі ворога. Чи знає він про наш прихід? Коли зготує нам хресний вогонь?

В сотенній квартирі стукає машинка до писання. Сотенний писар Zenko записує звіт курінному. Підсумки дня, стан харчів і зброї звітує сотенному бунчужний.

Здається буде спокійна перша ніч у фронтовій лінії...

Чотовий Влодко перевірює підслухи і пригадує про чуйність і осторожність в обличчі ворога. Очі свердлять темноту ночі та надаремно. Все, мов замерло. Ліниво просуваються хвилини. Як тяжко діждатися зміни.

Шелест на протилежній стежі. Чотовий насторожується. Шелест зближається.

Стій! Кличка! — Ніхто не відповідає.

Ще раз: Стій! Кличка! — Лиш глухо продовжується шелестіння. Чотовий нервово відкриває вогонь. Алярм в сотні, і вся лінія дише вогнем у сторону невидимого ворога. Від ворога ані одного пострілу. Повна таємниця. Спинити вогонь! — летить приказ від стрільця до стрільця, Нервова тишина аж до перших променів сонця.

Ранком стежа йде перевірити доріжку з підозрілим шелестом і на загальний гумор сотні знаходить пораненого їжака. Він мабуть і не здавав собі справи, що своїм невинним шелестінням введе сотню в бій.

По обіді хорунжий Влодко веде стежу, з наказом віднайти ворожі позиції. Спровокувавши ворога відкритим огнем та зорієнтувавшись більшменш про його розположення, вертає без втрат і зголошує, що в хаті між фронтовими лініями є підложені годинникові бомби. Радить сотникові висадити хату в повітря. Сотник, багатий в досвід з минулої війни, приказує докладно перевірити «годинникові бомби», які на ділі виявляються звичайними старими годинниками. Нова тема до стрілецьких жартів.

Час від часу іде перестрілка з ворогом. Він (ворог) залюбки уживає гранатометів. Наші гранатометчики бравурно відплачуються ворогові. Ви-

бухи ґранат сколихують віковими лісами. Стрільці привикають до позиційної війни. Стан моральний сотні на високому рівні. Щодня ідуть стежі в напрямі ворога. Одна з них впадає у ворожу засідку. Криючи відступ свого роя ворожа куля скошує молоденького вояка. Це наші перші втрати.

Ніччю ворог змушує хоту Богдана

відступити від моста, одинокої нашої сполуки із запіллям, та частинно ушкоджує його.

Доводиться відбивати міст.

Бої стають щораз затяжнішими... Молоді стрільці засталиються в обличчі бойових небезпек... Поринаємо в крутіж війни...

—оОо—

М. ВЕРЕС

Прощай дівча...

Наказ луна суворо-чітко,
Вже горн заграв у далині,
Дівча, зірви з галузки квітку
І в добрий час даруй мені.

Я заберу її з собою,
Щоб крізь усе, як скарб, нести,
Щоб кожну мить на полі бою
Стрільцю у ній ввижалась ти.

І хай тоді ревуть гармати,
Хай криє дим гребені хмар,
Повстанський кріс в руках тримати
Дасть безмір сил прощання дар.

Він поведе в атаки хижі,
Від кулі груди схоронить він
І до кінця зістане свіжим,
Мов губ твоїх п'янкий кармін...

Прощай, дівча... Суворо-чітко
Упав наказ і горн вже гра,
Даруй скоріш на щастя квітку,
Бо нам у рейд іти пора.

Листопад, 1958 р.



Український табір полонених в Ріміні (Італія).

В НОВЕ ЖИТТЯ...

(Свій за своїм і проти свого)

— Хлопці, вже недовго! Ще тиждень, два, три і ми вже цивільні — сказав комендант табору. — Починаючи з завтрашнього дня, організованими групами поїдете до лікарської комісії і там остаточно рішиться ваша доля. Не боятись нічого! Є призначені перекладчики і вони вам допоможуть так, що «шафа буде грати».

Нам, таборовикам засвітилися очі. Хіба ж не було від чого? Вже давно замовкли гармати, а ми вічно переходимо із етапу на етап. Надоїли кожному і дороги, і збірки, і чорні латки на штанах та плечах, і бараки, і все інше. А тут свобода. О, як довго про неї думали, як плянували довгими вечорами. Молоді хлопці, запал до любови, мрія про правдиву хату, про сімейне життя. Ну, і «шустка» буде в кишені. Душе моя, яка ти щаслива! Ще день-два, а тоді: їж, пий і веселися! Геть із етапами і таборами!

Призначили і мене на перекладчика та й поїхав я із першою групою. Провіряли все. Хлопці трималися, бо за всяку ціну хотіли змінити свою долю. Нікого не відкинули, бо всі були молоді й здорові, — «хлопці, як соколи». Їдуть до табору і співають, жартують, сміються один з одного, бо не без того, щоб при лікарських оглядинах не притрапилось щось веселого. Приїхали у табір, а все чекає, розпитує. Таке детальне бачення занепокоїло деяких менше здорових. Різні люди думали.

Зайшов я до свого бараку, сів на ліжко і думаю. Яка доля чекає старших віком, коли вибирають тільки молодих і здорових? Коли чую хтось зайшов у барак і питає: «Пан Петро є?» Є, є, — відповідаю. — Заходьте у цей куток. Поздоровились, сіли і я питаю: Що скажете, дядьку? Що новенького?

«Біда, пане Петре — я боюсь за себе. Знаєте, я вже старший віком, війни здоров'я з'їли, лишив удома жінку і дочку, а тут я с із сином. Син, це моя надія на старші роки і, як мене відкинуть, а його приймуть, то де мене відішлють, що буду робити? Пане Петре, я ще із часів УСС-ів за Україну борюся а тепер сина взяв на допомогу. Чи не могли б ви, під час пере-

кладання, — якщоб я в чомусь не змагав, — мені допомогти так, щоб я дєлі був із сином?»

— Воно можна у дечому, — відповів я, — але на це треба вважати. (Ми були знайомі, а особливо я добре знав дядькового сина). — Нічого, — кажу, — не бійтесь! Тільки знайте, що ви говорите лиш українською мовою. Всі відповіді я даватиму в англійській мові. Добре?

Погодилися і розійшлися.

По двох, чи по трьох днях прийшла черга і на «мого» дядька. Приїхали до будинку, де відбувалися ці перегляди. Я показав дядькові кімнату, в якій мали зустрітись. За деякий час прийшли лікарі і розпочали оглядини. Пройшли одні, другі й десяті, і врешті приходить «мій» дядько. Очевидно, розібраний до половини. Моргнули ми один на одного; лікар бадає, запитує, дядько відповідає мені, я лікареві і все йде як по «маслі». Повеселішав старший дядько і я тішусь. Він уже, майже, у цивільну, ще один крок і лікар печатку прибіє, а тоді нове життя. Так має й бути.

Все пройшло, лишилась тільки перевірка зору. Напереді дві таблиці на стіні, одна із азбукою, а друга із звірятами. Став мій дядько на відзначену віддаль, закривши спеціальною заслоною праве око, я посередині а лікар із паличкою біля знаків, який показав на першу букву «Е». Що це за буква? Дядько — «не бачу». Я відповідаю «І». Лікар: «добре». Показує «Ф», а дядько — «м'який знак». Кажу «еф». Лікар — «добре».

Так перекутили ми букви і прийшли до звірят. Тремчу, бо знаю, що багато українських букв при вимовлюванні є подібні до англійських, але я говорив лікареві, що цей дядько знає ще азбуку, виголошувану старим стилем, як: аз, буки, віди, глагол і т. д.

Та, однак, мені чомусь ніяково робиться, бо шахрую. Виправдую себе перед Богом, бо це для добра тага і сина. Коли повернулися до таблиці із звірятами соромливість мене опустила. Тут уже ніщо не подібне на англійську мову.

Лікар показує на корову, а мій дядько — «слон». Кажу — «кав». «Добре». Лікар —

на пса, а дядько — «кінь». Кажу »дог«. »Добре«. Лікар — на миш, а дядько — »баран«. Кажу — »мавс«. »Добре«.

Так пройшли ми все, крім останніх найменших букв і звірят. Чую, що мої плечі мокрі. Дядько нічого не бачить. Ні лівим, ні правим оком. Думаю, що це неможливо, бо знаю його і бачив, як пише і читає. Чи можливо, щоб тут стратив свій зір? Що буде, як сліпого перепустять, а свідомство буде, що у нього зір першорядний? Здивовано питаю: Дядьку, що з вами, ви не дали правильної відповіді на будь-що? Що це? »Пане Петре, нічого не бачу. Я сам не знав, що я такий сліпий«. — Лікар почав продовжувати, а я став ближче до дядька. Аж тут чудо! Господи, дядько не сліпий! Ох, ти, ох ти! Він закрив праве око скляною, темною заслоною, ліве око сильно затулив, ну і не дивно, що із закритими обома очима він не міг нічого бачити. — »Що? то через це скло не читається?« Ні, кажу, це заслона для ока. Підскочив мій дядько з утіхи, бо зір вернувся назад. Відійшов ще на два кроки і з великим захопленням почав по-

англійськи читати: »і, еф, сі, і, бі, ді..., кав, дог, мавс« і т. д. Я увесь замвер. Лікар витріщив очі і не міг зрозуміти, яка надзвичайна сила опанувала дядьком і звідкіля взялась у нього така гарна англійська вимова? Чудо; а дядько не перестає, говорить, щоб доказати, що у нього зір незвичайно добрий, що все, що є на стіні, він може здалека читати.

»Досить, досить« — сказав лікар. »Ви добре бачите і маєте чудову англійську вимову«.

Було видно втіху, радість і задоволення на обличчі дядька. Я не знав, як я стояв. Соромно мені було і не було де сховатись. Лікар знав, як це було, бо дядько »зрадив«. Він сів, виповнив лікарське свідомство і прибив печатку: »Медікали аппрувед«. Мій дядько одержав право на цивільне життя і бути даліше із сином.

»Воно дуже гарно, що ви, українці, обстоюєте один за одного. Таким способом ви не пропадете у світі« — закінчив лікар.

Мені стало відрадніше.

—oOo—

М. ВЕРЕС

Т Р О Є І М Е Н

Гроном лунають могутнім,
Гаслом живуть поміж нас
Трое імен незабутніх —
Симон, Євген і Тарас.

Трое палких командирів,
Трое великих вождів,
Сповнених запалу й віри
В славу оновлених днів.

Йшли до мети вони сміло,
Ворог підкрався і нам
Свіжі лишилися могили,
Там, де Париж й Роттердам.

Третя — де обрії сині,
Де у нерівнім бою
Дав генерал Україні
Жертву найбільшу свою...

Впали увічнінені людом
Лицарі волі й борні,
Ми їх повік не забудем —
Мужніх Вітчизни синів.

І на потрійній могилі
Знов прирікаєм собі
Бути міцними у ділі,
Волю знайти в боротьбі.

То ж у походах майбутніх
Стануть кличами для нас
Трое імен незабутніх —
Симон, Євген і Тарас!

Кружляк — літаючий корабель

(Новий винахід і можливість його примінення)

Криштоф Кокерел, будівничий і конструктор у Льюстофт (Lowestoft) став винахідником нового типу машини, яка, згідно з твердженням військових експертів, буде мати великий вплив на зміну озброєння і транспорту.

Першому пробному летові кружляка «Гуверкрафт І» приглядалися штабові старшини летунства і морської фльоти. Поважні британські щоденники інформували, що міністер оборони Д. Сендіз слідкує за розвитком цієї машини з великою увагою.

Основи винаходу

«Гуверкрафт І» (так названо його прототип) — ширше на т. зв. «повітряній подушці». Крізь широкий отвір згори, мотор втискає повітря і викидає його отворами на споді. Сила викиду цього повітря вдержує корабель над поверхнею моря. В залежності від напрямку викиду повітря, машина посувається в бажаному напрямі з великою швидкістю.

Немає сумніву, що для цього типу винаходу відкриваються щораз більші можливості його примінення у воєнних операціях взагалі, а в морських десантах зокрема. Велика швидкість і сила маневрування над поверхнею моря зменшують загрозу торпед і мін. «Гуверкрафт» може оперувати під час поганої погоди, коли десантні операції є майже неможливі для летунства чи морської фльоти.

«Гуверкрафт» не тільки може оперувати над поверхнею води чи осідати на ній. Він може летіти над землею, коли на ній немає високих перешкод. Вживання його в багнистому і пустинному терені вповні перевищує звичайний транспорт, якого просування є майже виключене.

Завдяки великій швидкості і низькому поземі лету, «Гуверкрафт» є дуже вигідний в маневруванні, уникає алярму радарної системи.

Інвазія надморських узбереж «гуверкрафтами» може виключати великі втрати, що є звичайно під час десанту за поміччю морської фльоти. «Гуверкрафти» уможливають висадку на побережжі і ними можна дістатись в заплілля ворога. Для них не є потрібні глибоко-водні порти. Величина «Гуверкрафту» може бути довільна. Нові проекти «гуверкрафтів» 40-50 тисяч тонн. Кожний з них може відіграти велику роль в майбутній війні. Передбачається, що далекобіжні потяги будуть побудовані на цих самих засадах.

«Гуверкрафти» у воєнній індустрії

Фірма Сандерс Ров (Sanders-Roe) має вже опрацьовані проекти будови 10.000-тонових «гуверкрафтів», які одноразово будуть перевозити 4 тисячі пасажирів з побереж Англії до Франції. Кораблі подібної конструкції можуть бути вживані до транспорту війська, важких танків, різної зброї і постачання. Один літаючий корабель вистачить до перевозу повністю озброєної одної бригади війська з південної Англії до Нормандії в часі неповних 60 хвилин. Робляться заходи вможливити за поміччю «гуверкрафтів» транспортування ракетної тактичної зброї.

Роздумуючи про майбутнє і мілітарний здобуток нового винаходу, пригадується момент, коли ще півстоліття тому два брати американці піднесли в повітря перший «чудернацький» модель літака. Цей винахід змінив у великій мірі спосіб ведення війн. Подібна отже історія може повторитись з винаходом Кокерела.

(За матеріалами англ. преси)

«Вежі і Кулемети» — це книжка, якої дохід призначений для вдови пок. автора П. Грицака. Згадану книжку можна замовляти у кольпортерів «Вістей» БкВ ІУД.



Фотографічний гурток при Відділі ОБВУ в Кіглей.



Український табір полонених в Ріміні (зима 1946 р.)

Військова хроніка

Великі досягнення у фотографуванні

Приблизно два роки тому, в американських військових журналах появились незвичайно виразні знімки, зроблені з літака з надзвуковою швидкістю польоту з висоти 35.000 стіп. Це були, як заявило американське міністерство оборони, перші знімки цього роду, взяті з так швидкого літака і з такої великої висоти. Удосконалювання, однак, методів фотографування на цьому не припинилося. 20-го квітня ц. р. це саме міністерство повідомило, що американській армії вдалося розвинути нову систему фотографування при допомозі радарного устаткування приміщеного на літаку. Найбільш характеристичним моментом в конструкції цього нового устаткування є факт, що воно зовсім незалежність порою дня або погодою. До сьогодні, напр., не було спроможності фотографувати кризь хмари, тоді як нова метода дозволяє фотографувати при сонячному світлі, вночі і в густому тумані. Далі, літак з радарним устаткуванням не мусить пролітати над територією, яку він хоче фотографувати, а може брати знімки з відносно великої, а у випадках небезпеки, безпечної, віддалі. Ці знімки після повороту літака до бази можна швидко проявляти і перетворювати їх у відповідні карти, що дають вичерпну інформацію про концентрацію, кількість і характер ворожих сил. Така докладна розвідка утруднюватиме, очевидно, дуже, примінювання принципу несподіванки у воєнних діях.

Перші чотири прототипи цього нового радарного устаткування вже передано армії для дальших експериментів. Постачання цього для військ (на більшу скалю) розпочається приблизно за 18 місяців. Не виключається, що дальше удосконалення цього устаткування вможливить ужиття його в літаючих сателітах для фотографування різних частин земної кулі.

Протиракетні ракети

В першій половині лютого ц. р. відбулися в США успішні експерименти зістрілювання ракет при допомозі других ракет. Із незвичайно швидким розвитком ракетної зброї у різних країнах, сотні найкращих ракетних експертів почали «сушити» собі голову над знайденням відповідних засобів протиракетної оборони. Проблема знищення літаючих ракет, поки ще вони не впадуть на землю, стала проблемою першорядної мілітарної ваги. Недавні, отже, вдалі американські експерименти є першим поважним кроком вперед по лінії розбудови ефективної протиракетної оборони.

У згаданому експерименті йде про знищення в повітрі ракети «Онест Джон» (27 стіп довжини; 30 інчів у діаметрі; далекість польоту до 12 миль) при допомозі протилетунської ракети «Говк» (16 стіп довжини; 14 інчів у діаметрі). Експеримент відбувся на

полігоні у Вайт Сендс у стейті Нью Мехіко. Ракета «Онест Джон», пролетівши 10 миль, була поцілена стрільною «Говк», яке вистрілено з п'латформи, віддаленої на 4 милі. Ціла операція тривала 15 секунд.

Багатобічність нової гаубиці

Крім впровадження до арсеналів багатьох армій цілком нової зброї, військові експерти докладають також всіх зусиль, щоб поліпшити і вдосконалити традиційну зброю. До такої, помітно уліпшеної, зброї можна зарахувати нову багатобічну італійську гаубицю калібру 105 мм, якою зацікавився цілий ряд країн, що входять в склад НАТО. Першими, що дали цій гаубиці високе признание, це — британці.

Ця італійська гірська гаубиця дуже легка, її можна швидко розбирати і складати. Досяжність її виносить приблизно 14.000 ярдів і дається без труднощів транспортувати літаками. Її можна вживати як протитанкову гармату, як звичайну гармату і замість мінометів для стрільняння під високим кутом. У британській армії вона заступить 4.2-інчовий міномет, що до сьогодні був «артилерією» парашутних військ.

Під час недавньої демонстрації на полігоні в Солсбері Плейнс, відділ вояків 33-го парашутного полку, що обслуговував три гаубиці, був уже в акції за час 2 1/2 хвилин і обстрілював під високим і низьким кутом об'єкти на віддалі 3.000 ярдів. Одну гаубицю уведено в акцію як протитанкову зброю і її 33-фунтові знаряди поцілили відразу віддалений на 3/4 милі танк, який загорів вже від першого стрілу.

За дві години з Лондону до Нью-Йорку

В сьогоднішньому світі люди хочуть щораз то вигідніше жити, легше працювати і приємніше подорожувати. Під час останньої війни подорож у гідроплані, або т. зв. літаючому човні, з Великої Британії до США, тривала часто 24 години. Після війни час лету з Європи до Америки зменшився на половину, а то й більше. Сьогодні подорож з Нью-Йорку до Лондону модерним реактивним літаком триває не більше ніж 6 1/2 години. Але багато людей починає приходити до переконання, що нудитися шість годин в літаку є рішуче задово. Вони хочуть літати ще швидше, і сподіються, що це буде зовсім можливе за 7-10 років. Розв'язати з успіхом проблему швидкого літання мавби новий надзвуковий пасажирський літак, спроможний летіти 2.000 миль на годину і здатний пролетіти 3.500 миль з Лондону до Нью-Йорку за менше ніж дві години. Подорож з Нью-Йорку назад тривала б ще коротше, бо тоді літак летів би з сильними західними вітрами. Коли, де і як вдасться побудувати такий літак і поставити його до послуг широких мас пасажирів?

Відповідь на це питання є залежна більше

від політичних і економічних факторів, ніж від міркувань технічної натури. Погоня за престижем є часто дуже коштовна і навіть згубна для країн з обмеженими ресурсами. Сам, напр., кошт конструкції прототипа такого літака може виносити понад 150 мільйонів англійських фунтів, на який то видаток жодна приватна фірма не може собі дозволити. З другого боку кошт продукції цього літака може бути такий високий, що багато летунських ліній не зможе стати його (літака) власником.

Перешкоди технічної натури видаються зате невеликими. Наприклад, советський реактивний бомбардувальник з дельтавидними крилами, спроможний розвинути швидкість 1.320 миль на годину, є вже в оперативній готовості. Американці, натомість, працюють над двома новими прототипами. Іде тут про міжконтинентальний бомбардувальник «В-70», який ще не літав, але має бути здатний летіти із швидкістю 2.000 миль на годину на висоті 70.000 стіп і експериментальний літак «Х-15», який за даними його конструкторів літатиме сто миль над землею з швидкістю 3.600 миль на годину. «Х-15» є зроблений із нержавіючої сталі та титану, що уможливилюватиме витримування незвичайно високих температур спричинених тертям між повітрям і поверхнею літака.

Заява британського міністра авіації Сендса, зроблена в парламенті 22 лютого ц. р., показує, що Велика Британія є теж сильно заінтересована в конструкції і відтак продукції пасажирських літаків для полетів з надзвуковими швидкостями. Цілий ряд британських фірм працюють тепер над відповідними проектами у тісній співпраці з міністерством авіації. У випадку затвердження проектів, вони одержать повну фінансову піддержку від уряду, правдоподібно у висоті 200 мільйонів фунтів. Виглядає отже, що ми не є аж так далеко від часу, коли зможемо полетіти до Америки і повернутися до Лондону за нецілих чотири години.

Коли полетимо на місяць?

Подорож в простори двох малих мавп, що находилися в капсулі, прикріпленій до носка американської ракети «Джупітер», в травні 1959 року, була великим науковим досягненням. Обі мавпи Ейбс і Бейкер, піднісшись до висоти понад 300 миль, повернулися назад на землю живі і здорові і з усіма відповідними інструментами, що зареєстрували багато цінних даних про «новини» міжпростірних полетів. Цей експеримент був одним із перших потягнень у здійсненні американського т. зв., проекту Меркврія. Остаточна мета експериментів в рамках цього проекту є потрібна: вистрілити сателітну капсулю в простори з людиною в середині і спонукати її кружляти в орбіті довкола землі; «відкликати» назад на землю

з успіхом капсулю і її пасажирів; прослідити ментальні і фізичні можливості людини в невідомому їй до сьогодні оточенні. Якими ж успіхами можуть вже сьогодні похвалитися американці в цій ділянці і які труднощі вони мусять ще перебороти, заки людина зможе безпечно подорожувати в просторах?

У їхніх дослідах американці користувалися мавпами, тому, що вони є найбільше подібні до людини з усіх ссавців. Науковці сподіваються, що їхні реакції під час міжпростірних полетів є подібні до реакцій людини, і що це, що видержали мавпи, повинна теж видержати людина. Тут іде, напр., про фізичну та психологічну реакцію на величезні вагання швидкості ракети чи сателіта. В цьому відношенні відкрито, напр., що тіло ссавця переносить радикальне збільшення або зменшення швидкості найкраще у лежачій позиції. Другою проблемою є спроможність переборення ментальної індивідуальності в людини, що довго задержалася в просторах. В загальному, американці планують відбутися 25 експериментальних полетів із зв'язками, вживаючи, напр., у дальших дослідах більших мавп як шимпанзе, які мають подібну вагу до людини. Далі, панує теж загальне переконання, що заки вистрілиться людину у простори, треба буде насамперед дати їй можливість відбутися цілий ряд полетів на невелику віддачу у ракетах. Перший експеримент вистрілення людини у простори плянується на 1961 рік.

Якими прикметами повинна відзначатися людина, яку можна вжити для полетів в просторах? Генерал Отіс Бенсон, комендант американської школи авіаційної медицини заявив недавно, що це мусить бути людина нижче 40 років, доброволець, з університетським дипломом машинобудівельного інженера або фізика і досвідчений військовий пілот. Таких добровольців з усіма потрібними кваліфікаціями є вже сім і вони переходять тепер другий і останній рік їхнього вишколу. Зайво було б тут додавати, що ті добровольці мусять також відзначатися першорядним здоров'ям, мусять бути ментально і психічно стабільні і здібні переборювати найбільші труднощі.

Ген. Бенсон гадає, що на основі теперішніх технологічних спроможностей є цілком можливим вистрілити людину для короткого орбітального лету поза межі атмосфери. Для полетів, однаке, що тривали б 7-10 днів ще завчасно. У загальному пілот був би цілий час у зв'язку з землею. Найбільшою технічною проблемою є покищо заповнення пілотові безперебійного постачання киснем і усунення двоокису вуглеця. Є, однаке, надія, що й ті труднощі будуть незабаром успішно розв'язані.

ЗеКо

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ВАШ ВОЯЦЬКИЙ ЖУРНАЛ — «СУРМАЧ»-«ОСА»!

Зауваги до статті п. М. Мироненка

»Війна — вирішальний засіб політики«

Клявзевица вважають за теоретика воєнної справи. Він мало знаний з соціально-історіософічних праць. В своїй праці «Про війну» дає філософічні основи стратегії і тактичні принципи бою. Дуже мало місця присвячує політиці. Дослівно каже: «Війна є продовженням політики держави іншими засобами». Це одне речення інтерпретують вже півтора століття.

В довільній інтерпретації і в zdeформованому вигляді це речення появилось в статті п. М. Мироненка. Заклик читати Клявзевица треба привітати. Можна було б уникнути багато непорозумінь і фальшивих заключень. Напр., створюється враження, що в заключенні п. М. розвиває думки Клявзевица в цей спосіб, що війна і військо є знаряддям, інструментом політики. Клявзевиц може мати окреме застереження для такого роду формулювання, в кожному разі він ніде не каже, що військо є інструментом політики. Військо не є жодним інструментом ані органом — військо є організмом і то живим організмом; це комплет враз із головою, життєвими органами і бойовими раменами. Другі вважають військо як більш або менше скомпліковану машину. Тут виникає проблема проводу чи керівництва. В першому випадку, коли військо вважаємо за організм, тоді голова мусить бути органічно зв'язана з корпусом; в другому випадку провід може бути зв'язаний механічно. При цьому треба розуміти справу на підставі такої обсервації: кораблем провадить капітан а не навігація, суддя видає присуд, а не карний кодекс. Це лікар, що лічить, а не медицина. Це воєнний геній, що провадить до перемоги, а не стратегія. Це людський геній, іскра Божя, що має надзвичайний дар, є покликаний управляти людськими справами, а не політика. Персональність, авторитет, а не доктрина. Персональність формує політику і стратегію, а не навпаки.

Александр Великий будував імперію на мілітарних успіхах. Політику і стратегію він з'єднував в одних руках як віжки запрягу бойової колісниці. Цезар з'єднував мілітарні і дипломатичні здібності в одній особі. Від нього походить назва цісар, кайзер, цар, очевидно з прерогативами начального вождя війська. Наполеон мав передусім надзвичайні політичні, мілітарні, адміністративні здібності. Він був майстром дипломатії і стратегії. Його політичний об'єкт — заключення миру. В погоні за миром він звів найбільш децидуючі бої усіх часів. Він «диригував» генералами в часі бою, а після нього дипломатами, часто із сідла свого коня. Сер Черчилл є професійним вояком і професійним політиком в одній особі.

Судьбу нації в крайній небезпеці треба віддати в руки державного мужа, що має найкращі мілітарні і політичні кваліфікації. В проводі війни не може бути дуалізму, а військом не може командувати ігнорант. Тим менше особа цивільна, або група цивільних осіб, що репрезентують одну чи другу політичну групу. Коли військо стає інструментом цієї чи іншої групи, то цей інструмент є дуже небезпечний і приводить до домашньої війни і загального хаосу. Клясичним прикладом є отаманщина, гуляйпільщина враз із територіальною системою рекрутації військових загонів для партійних інтересів. Крім цього, за дуже короткий час визвольних змагань, ми мали кілька корисних і кілька некорисних військових тереворотів.

Заклучення: Військо мусить стояти на боці ладу і порядку в державі, мусить стати вище всякої партійної гризні. Військо як живий організм мусить боротися проти хвороби і витворити свого роду імунітет проти демагогічних токсин. Клявзевиц дефініює ролі політики в часі миру і війни. Завданням політики в часі миру є писати дипломатичні ноти, а в часі війни перестати писати і взяти меч в руки.

П. Мироненко ставить політику вище усього. Він не подає джерела його концепції всебічної політики. Якщо порівняємо деякі модерні політичні доктрини з висновками п. М., то знайдемо незвичайно велику подібність. Напр., марксизм опирається на всебічній політиці. Вольшевики послідовно увели цю доктрину в практику. У них не існує релігійна політика, соціальна політика, економічна політика, воєнна політика, культурна політика, — у них це все лиш «функціональні відтинки цілості», що звється партійною політикою. Не існує жодне національне представництво; є тільки політичні функціонари, від архимандрита в соборі до політрука в сотні. Не існує жодна різниця між законодавчим тілом, судівництвом, військом — все це є знаряддя політики. Негація особовості, традиції, нівеляція вищих політичних ідеалів до позему партійної рутини — характеристична ознака устроїв, які завершуються концентраційними таборами і масовою екстермінацією населення.

Отже, нема чим захоплюватися, тим більше, що маємо великий вибір інших систем для академічного розважування.

Уступ про українську стратегію запускається вже в сферу журналістичної фантазії і є спізнений принаймні на півстоліття. Той уступ був актуальний під час визвольних змагань разом з орієнтацією на Антанту. Англія має нумерованих своїх ворогів, але

Росія не є на першому місці. Франція має нумерованих своїх приятелів, але Україна не є на першому місці. Наша дипломатія була дуже слаба, а політика опиралася на наївній вірі в міжнародну справедливість. Ми втратили державну незалежність і перед нами — боротьба за неї.

Та форма боротьби не входить у філософію Клявзевица. Він розглядає конфлікти між державними партнерами. Визвольна боротьба має свою філософію, методику, стратегію і тактику. Ми сподіємося, що у висліді цієї боротьби Советський Союз буде розчленований. І тут є позитивна роль української політики: організація української держави враз із домініями Зеленого

Клину і цілих земель. Далі: не допустити до віднови мілітарного потенціалу ремантної Росії. Завдання для політики, дипломатії, адміністрації і збройних сил — величезні. Велике діло вимагає великих жертв і посвяти.

Ще одно історичне явище: розпад імперій. В тому процесі виринає сукцесор. Питання: хто захопить спадщину по російській імперії і заповнить вакуум на сході? Тут є історична місія України.

Яку історичну місію сповняємо ми, тупцюючи в пінських болотах, в мікрогрупах?

Стратегія оборони в політичній і мілітарній змислі не дає такої остаточної перемоги.

Като-старший



Учасниці конкурсу української ноші
з Брадфорду на З'їзді Вояцтва в Рочдейл.

ГОЛОВНА УПРАВА ОБВУ ПОВІДОМЛЯЄ ВІДДІЛИ, ГУРТКИ І ПООДИНОКИХ
ЧЛЕНІВ, ЩО В СУБОТУ, 4-го ЧЕРВНЯ, В ЗАЛІ КАКСТОН ГОЛЛ В ЛОНДОНІ

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОБ'ЄДНАННЯ БУВШИХ ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ у В. Б.

ПОЧАТОК ЗБОРІВ — 2 год. п. п.

ЛИСТИ З ТЕРЕНУ

До

Головної Управи ОБВУ

В залученні висилаю 1 ф. як передплату на «Сурмач». Я читаю «Сурмача» з великим зацікавленням. Читаючи його пригадую собі часи, коли я був селепком. Як тепло згадую старшин моєї сотні. Шкодную, що їх немає на терені В. Британії.

Г. Ш.

До

Головної Управи ОБВУ

Прощу Вас, дуже, не уряджувати більше конкурсу королеви краси. Я постановив оженитися з королевою краси, але клопіт в тому, що я старіюся, а Ви все вибираєте молодші королеви. На першому конкурсі королева мала 19 років, останнього року королева Стефа мала 18 років. Цього року королева була тільки 17 років »олд«. Мені в тому часі прибуло три роки по-за 30-ку.

Ваш бувший вояк

Г. К.

До

Редакції «Сурмача»

Щиро дякую за «Сурмач»-«Осу». В залученні висилаю передплату в сумі 30/- з проханням, щоб «Оса» взялась гостріше до моїх товаришів з Запасного полку. Деякі з них ще винні мені гроші за дерев'яні кекси. Я не буду впоминатись цих грошей, коли вони стало передплачуватимуть «Осу».

Здоровлю Всіх

Ваш ст. ст.

В. Л.



Новообрана Управа Відділу ОБВУ в Брадфордї перебирає діловодство від старої Управи.

Пам'ятай, що ти був вояком !

Конкурс української королеви краси у В. Б. на 1960 р.



Королева краси Рута Царук (всередині) з принцесами та учасницями конкурсу краси під час З'їзду Вояцтва, дня 30-го січня 1960 р. в м. Рочдейл.



Відзнака члена ОБВУ на блюзу (блейзер), яку можна набути в Централі ОБВУ. Кольори відзнаки: чорна, жовтосиня з білою обвідкою навколо хреста. Розмір дещо більший, краї у формі листків. Вишивана відзнака звичайними нитками коштує 15/-; золотими нитками 2-18-0.

Читайте і поширюйте:

»ВІСТІ« БРАЦТВА КОЛ. ВОЯКІВ І. УД УНА



ВИЛІТАЄ І ЖАЛИТЬ

КОЛИ І КОГО ХОЧЕ

Рік 2

ТРАВЕНЬ, 1960

Ч. 1 (3)



ЧОМУ МАВПУЄМО МИ?

Чому мавпуємо і ми?
І куримо усяди?
Робім для себе ми самі
Що добре для нас буде.

Чому курити мусим ми
На святі й академії,
Сумувать і плакати без журби
Й кланятись богемії.

Жінкам також не продавати
Ніякії цигарки,
То не виглядали б вони
Як чорні циганки.

У кінах всіх,
В міських громадських
Курити зборонити
То теж було б в містах
Британських
Багато краще жити.

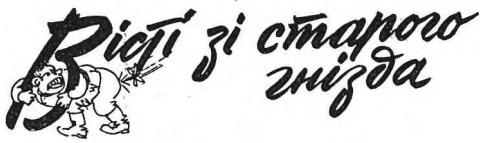
Юхим Дим

Пам'ятай,

що ти є

Селепко !

Україну будувати ми запланували,
Ви, УНР-аді помагати щойно присягали;
Всі ми разом об'єднались до самого краю.
Хто поставив барикади? —
Хоч я ще ключ маю!



ЦК ВКП(б) відчуває, що високий відсоток грамотності молодшого покоління є найбільшим ворогом комуністичної партії. Після довгих засідань і нарад одноголосно рішення замість клича «Хочемо миру» дати новий, більш «прогресивний» клич: «Далой з грамотністю!»

* * *

Як відомо, до університетських міст в советському союзі наїхало багато студентів-китайців. По одержанні останніх рапортів Китайський уряд рішив забрати своїх студентів з СРСР, бо вони набралися в Москві і Києві буржуазних навичок.

* * *

— Йду помолитись, грішна, Богові, щоб повернув Сталіна — відповідає старенька бабуса Нікіті.

— Що? — гремить злісно Нікіта.

— За Сталіна я мала бодай подерту сорочку, а тепер і такої нема — «відпалаила» вона.

Ха-ха, ми вже ближче до раю, переженимо «голі-вуд» — весело пояснює Хрущов.

— В Голівуді ходять голі, але не голодні — закінчила бабуса і таки пошкандибала до церковці.

* * *

Відомо, що Хрущов любить дуже подорожувати. Його приятелі з ЦК ВКП(б) застановляються, як намовити Хрущова, щоб він спробував виїхати на місяць.

* * *

Хрущові подобалася дуже Америка. За два місяці після повернення, він зателефонував до своєї амбасади у Вашингтоні, щоб дипломатичною дорогою негайно влаштувати другу візиту до США. Претекстів багато: а) В Нью-Йорку, Вашингтоні і у всіх інших містах він бачив багато автомашин. МВД донесло, що всі ці авта на час візити були спроваджені з Європи, Азії, Африки і Австралії, щоб тільки заїмпонувати Хрущові. Хрущов при другій візиті мусить все це справдити. б) Він не вірить, що в Америці є такий добробут. Тут знову МВД поінформувало його, що американці постили шість місяців, повіталяли всяке добро заховане в скринях, поназичували багато речей в інших країнах, щоб похвалитись всім цим майном перед Хрущовом і його жінкою.

Большевицький амбасадор, коли одержав такий наказ, негайно звернувся до Айка із словами: «наш цар Хрущов так Вас, президенте, полюбив, що знову хоче приїхати в гості до Вас».

Айк, заскочений, звернувся до сенаторів. Вони погодилися. Інші установи хоч і не

дуже, але також були згідні, однак служба безпеки «Сі Ай» гостро запротестувала. По довгих нарадах виказалось, що служба безпеки має рацію, бо їй вже не вистачає сил, щоб холоднокрівно прийняти Хрущова. Виказалось, що в кімнатах, де мав перебувати Хрущов, кожна жарівка була відкручена представниками МВД, кожний цвях підпадав підозрінню. Сусіди не годяться, щоб їх переносили знову з їх власних будиноків через те тільки, що Хрущов боїться, щоб хтось через вікно не вбив його. Вкінці ніхто не хоче зголоситися на пробщика харчів. Останній (хоча не помер) каже, що американці так «полюбили» Нікіту, що цим разом вже не будуть шкодувати арсеніку, аби тільки приязнь з ним закінчити.

В. Томків

АНЕКДОТИ

Мама: Не будь такий впертий Петрусю. Поцілуй тету на добраніч. Вона ж дала тобі гарний подарунок.

Петрусь: Не хочу, не хочу, бо вона не счемна. Коли я поцілую її, вона може вдарити мене так як мого тата.

* * *

Учитель: Ромку, а тепер слухай уважно. Уяви собі, що з однієї кишені витягнеш 5 шилінгів, а з другої 4 шилінги. Що тоді будеш мати?

Ромко: Татову камізьельку, прошу пана.

Із життя української родини в Англії

— Мамо, чому англійка, жінка пана Дячука назвала свою маленьку донечку Наталкою?

— Вони думають їхати на рідну землю, як Україна буде вільна — відповіла мама.

— Так тоді мій братчик Джефрей лишиться тут, в Англії?..

В українській суботній школі-передшкіллі

— Анна, з якої букви починатимеш писати слово «човен»? — запитав учитель.

— З букви «в» — відповіла дівчинка.

— Чому?

— А тому, що човен пливе по воді — пояснила вона.

З подружнього життя

— Іване, чому це п'ятий уже раз твоя жінка залишила тебе?

— Та Бог її знає. Вже серце і душу віддав їй та непомагає.

— А, в тому то й біда! Ти, Іване, серце й душу тримай, а віддай лише всю заробітну платню.



що сот. Шкарпинець через те, що «перепав» на З'їзді ОУЖ, не дав своєї згоди на вибір на голову СУБ-у. Щоб не допустити до конфлікту між жінками а СУБ-ом, рішено підібрати голову, який нагадував би, або мав, бодай, малі подібності до вибраної голови ОУЖ. По довгих розшуках кандидата піднядено, вибрано і затверджено.

СУМНА ПОДІЯ

З пикрістю повідомляємо, що нашого Міська Макольондру покусали чужі «Оси» і в наслідку хвороби він не мав можливості прислати матеріалів до своєї «Оси». «Карикатур-майстер» мимо доброї волі, не вспів ще цієї трагічної події увіковічнити в своєму творі.

«Осенята» вірять, однак, що вкортці знову читатимуть Міська Макольондру і про Міська Макольондру в «Осі», якої він був творцем.

Наразі бажаємо йому скорого виздоровлення і повороту на лави «Оси».

ПРО ЦЕ І ПРО ТЕ

(Правдиві факти і військові анекдоти)

— Всі війни є абсурдними — заявив американський генерал Маршаль на одній пресовій конференції. — Справді, жодна з минулих воєн не була викликана глибокими причинами.

— Направду жодна, пане генерале? Чи ви дійсно не бачите ні однієї за час цілої історії людства?

— Правду сказавши, бачу хіба тільки одну. Троянську війну. Ті, що боролися у ній знали принаймні за що вони б'ються: за жінку, яка, якщо вірити Гомерові, варт була цієї війни.

ХТО ЗА ЩО Б'ЄТЬСЯ?

Одного разу офіцер французької гвардії, звернувшись до офіцера швейцарської гвардії, сказав з ноткою погорди в голосі:

— Наколи ви б'єтесь то йде вам про гроші, а ми боремося за честь.

— Та, кожному йде про це, що йому бракує — відповів проворний швейцарець.

«БОЯЗКИЙ» АД'ЮТАНТ

Під час наступу на острів Саліван головнокомандуючий військами конфедератів у американській громадянській війні, генерал ЛІ, зауважив, що його ад'ютант схиляє голову при кожному свисті пролітаючих куль.

що вже по Загальних зборах СУБ-у. Довголітнього секретаря Т. К. заангажував до себе балетмайстер Вавраменко. Цим фактом він дуже заклопотаний, бо з причини довгого сидіння на одному кріслі Т. К. не видержує темпа в модерному танці. Вавраменко, однак, вихвалюється, що і з нього він ще «зробить люди». Клопіт тільки, що еміграційний «ліферент» замовив білети для обидвох до Шотляндії замість до Австралії.

— А це що таке? — крикнув генерал. — Чи ви не знаєте, що пруський король втратив в одній тільки кампанії понад сто ад'ютантів?

— Я вибачаюсь пане генерале, але я на правду не знав, що пан генерал має так велику кількість ад'ютантів в резерві...

СЕЛЕПКО-ФІЛОСОФ

Підіймаючись на одну гору в Малих Татрах на Словаччині, селепко обтираючи піт з чола говорив сам до себе: «Ех, якби то так Бог, творячи ті гори, мав наплечник на раменах, то Він не підніс би їх так високо».

ПРОВОРНИЙ ПОРУЧНИК

Наполеонові під час перегляду військ, коли він проїжджав біля лави своєї гвардії, вітер зірвав капелюх. Один поручник, піднявши це накриття достойної голови, подає капелюх цісареві.

— Дякую капітане! — сказав Бонапарте. не подивившись на офіцера.

— А в якому полку, Ваша Величність? — запитав негайно проворний поручник.

У ЦЬОМУ ВИНЕН САМ ГЕНЕРАЛ

Недавно відбулися великі маневри американської сьомої армії в Баварії, яким приглядався цілий ряд визначних військовиків

з різних країн НАТО. Між ними був теж головнокомандуючий військами НАТО в центральній Європі, французький генерал Валуї. Одного дня він мав виголосити промову до високих офіцерів НАТО, присутніх на маневрах. Його промову перекладав перекладач на англійську мову. По деякому часі генерал зауважив, що перекладач ставав щораз то більше і більше кострубатий у своєму перекладанні. Нарешті ген. Валуї перебив йому. — Перекладач, — сказав він по англійськи, — має, як мені виглядає, клопіт. Це мусить, мабуть, бути моя погана французька мова.

КОЛИ УКРАЇНЦІ ВДЕРЖУЮТЬ ДИСЦИПЛІНУ?

Старшина Богданівського полку в 1917 р., а відтак український дипломат Микола Галаган, дає у своїх спогадах цікавий коментар про мотиви, які спонукали українського вояка зберігати дисципліну на розхитаному російському фронті вліті 1917 року. Він каже: треба сказати, що те бажання показати себе перед чужими з найкращого боку було одним із стимулів, які підтримували внутрішню дисципліну полку й утримували його від розкладу.

В разі якихось непорозумінь досить було старшині сказати, що на нас дивляться «кацапи» й радітимуть, коли полк розкладатиметься. (Як козаки те непорозуміння ліквідували, щоб... «кацапня не сміялась»?)

ДОТЕПНІСТЬ ВОЛЬТЕРА

Одного разу запитано Вольтера, як йому сподобалася промова одного високопоставленого військовика.

— Подібна — відповів він — до меча Каїла Великого: довга і плоска.

НЕБЕЗПЕЧНА КОБИЛА

Дія відбувається в одному з полків кінноти армії УНР, біля Києва в 1920 році. Полк дістає поповнення. До командира соті зголошується молодий козак.

— Пане сотнику, козак Нечипуренко глоситься до розвідувального відділу.

— Чи ви вже мали до діла з кінями, чи вмієте їхати верхи?

— Трохи.

— Дижурний підстаршина дайте Нечипуренкові кобилу Голопупенка.

Кілька хвилин пізніше відбувається в сотенній конюшні слідуєча розмова:

— Чи той малий миршавенький коник має бути цією кобилою для мене?

— Так.

— А що сталося з її попереднім власником?

— В шпиталі.

— Ранений?

— Так.

— Куля?

— Ні.

— Відламок?

— Ні.

— А що?

— Кобила!

Зібрав ЗЕК

МОЯ СВІТГАРТ.

Моя мила, моя світгарт
Любить мене дуже,
Другої, як ця не має
В цілім світі, друже.

Малюється вона краще
За Марілін Монро, —
Губи й нігті на червоно,
А брови на чорно.

Те, що і я, вона любить:
Курення і пиво,
Дня, щоб вкупі разом бути,
Жде нетерпеливо.

Наробивсь я «овертаймів»
Хату й гроші маю,
Хочу, щоб вона зі мною
Жила, як у раю.

Скоро день цей, вимріяний
Для нас обох стане,
Коли вона Джона лишить
І «диворс» дістане.

Н.Н.



Кооператива »НОВА ФОРТУНА«

дає високі дивіденди.

Вступаючи в члени кооперативи,

допоможеш собі і українському

підприємству.

Всі в члени кооперативи

»НОВА ФОРТУНА«

Ціна 1/6